

Datum
2025-10-23

Vår referens
FF

ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.l3@regeringskansliet.se (kopia)

Remissvar avseende utkast till lagrådsremiss Privatkopieringsersättning (Dnr Ju2025/01727)

TechSverige är en bransch- och arbetsgivarorganisation för alla företag inom techsektorn. Vårt uppdrag är att tillsammans med medlemmarna skapa bästa möjliga förutsättningar för en konkurrenskraftig svensk techbransch som driver innovation och utveckling i hela samhället. Bland våra cirka 1 400 medlemsföretag – som sammantaget har närmare 100 000 medarbetare i Sverige – finns allt från startups till multinationella bolag.

TechSverige har tagit del av remissen och stödjer till fullo Elektronikbranschens remissvar. Utöver det som framförs där önskar TechSverige komplettera med och betona följande.

TechSverige vill framhålla att det i grunden är en olämplig ordning att systemet ska vara beroende av avtal mellan branschens aktörer för att kunna fungera i praktiken. Det gäller frågan om vilka anordningar som ska omfattas, vad ersättningen ska vara och hur debiteringen ska gå till för att fungera för de som är betalningsskyldiga gentemot Copyswede. I bakgrunden finns frågeställningar som den sida som begär ersättning inte kan klargöra, vad är det för skada som rättighetshavarna ska kompenseras för.

Dagens avtalade ersättning enligt Branschavtalet är på en för hög nivå och innebär en väsentlig överkompensation i relation till ersättningsberättigade rättighetshavare. Det är en effekt av att Branschavtalet syftade till att lösa en mångårig och omfattande historisk konflikt om ersättningen där högre ersättning per enhet avtalades för framtiden. Det framgår i remissen att den totala ersättningen uppgick till omkring 250 miljoner kronor per år under 2023 och 2024, vilket är i paritet med den nivå som betalades under systemets glansår. Den ersättningsnivån kan inte – och tvärt emot vad som anges i det remitterade utkastet (s. 57) – ses som en rimlig ersättningsnivå. Det är en nivå som är en effekt av tidigare tvister.

I förslaget föreslås en sänkning av den i lag angivna ersättningen för multifunktionella anordningar från fyra kronor till en krona per gigabyte lagringsutrymme, och det föreslås införas ett takbelopp på 100 kronor. Maxpriset per gigabyte motsvarar det pris som på grund av tvisterna kom att överenskommas i Branschavtalet, som dock har ett lägre takbelopp, 75 kronor. Behovet av att sänka det i lagen angivna priset per gigabyte är uppenbart men borde ha skett utifrån en närmare analys av vad det är för skada som avses ersättas av konsumenterna.

Införandet av ett takbelopp är i och för sig positivt då förhandlingsutrymmet mellan parterna snävas in, men TechSverige ifrågasätter den föreslagna taknivån på 100 kronor för multifunktionella anordningar. Taket verkar bygga på – den felaktiga – uppfattningen att branschens aktörer genom gällande branschavtal har accepterat 75 kronor som takbelopp för denna kategoris anordningar.

TechSverige anser att 75 kronor som takbelopp redan är för högt och kan därför inte tillstyrka ytterligare höjning då tillräckliga argument saknas för detta. Det finns för övrigt inget argument för att höja ersättningen alls utan tvärtom föreligger det starka argument för sänka den.

Under privatkopierings främsta dagar i slutet av 1990-talet ansåg regeringen (prop. 1997/98:156) att sex kronor skulle utgöra taknivån per anordning, vilket i dagens penningvärde är runt 11 kronor. Det ska då beaktas att idag har privatkopiering (som inte redan ersätts på annat sätt) drastiskt minskat. Det bör därför införas ett betydligt lägre takbelopp för smartphones.

TechSverige skulle vilja se ett förtydligande i lag av proffsundantaget. Av EU-praxis (Copydan, Padawan) framgår att privatkopieringsersättning inte är tänkt att utgå i situationer som är skilda från mångfaldigande för privat bruk. Det innebär att ersättning inte ska krävas in för anordningar tänkta att användas övervägande i professionella eller yrkesmässigt sammanhang. När det gäller mobiltelefoner för anställda måste det kunna antagas att anordningarna i allt väsentligt kommer att användas i tjänsten och utifrån arbetsgivarens instruktioner (som både av säkerhets- och skatteskal torde innebära begränsningar gällande det privata bruket). Den svenska tillämpningen har blivit allt för strikt i förhållande till lydelsen i artikel 5.2 i Infosocdirektivet och EU-domstolens avgöranden. Det ska vara tillräckligt att importör eller säljare gör sannolikt att anordningen till övervägande del är avsedd för professionellt bruk för att proffsundantaget ska vara tillämpligt.

Att ha kvar nuvarande ordning där bl.a. rekvisitet ”särskilt ägnad” gällande vilka produkter som ska omfattas av ersättning behålls samt där ersättningsnivåer anges i lag innebär i praktiken att branschen fortsatt kommer att behöva komma överens. Historiskt har en överenskommelse föregåtts av långa och svåra förhandlingar med hot om hög ersättning och stämning, vilket talar emot att detta är en effektiv ersättningsordning. TechSverige välkomnar därför i stället det tidigare betänkandets förslag om att inrätta en privatkopieringsnämnd som meddelar föreskrifter om ersättningsgrundande anordningar och ersättningens storlek. Det hade skapat mer jämbördiga partsförhållanden.

Twister om rättigheter och ersättning har visat sig vara ytterst komplext att nå överenskommelser om, vilket erfarenheterna av tvisterna avseende privatkopieringsersättning tydliggör men också erfarenheterna av tvister om

vidaresändning, som också involverat medlare enligt lag om medling i vissa upphovsrättstvister. Tvister om ingående av avtal eller ersättningsnivåer behöver kunna avgöras för att minimera risker och kostnader för de som åläggs betalningsansvar. TechSverige ifrågasätter om medling är en effektiv form för att söka lösa tvister inom detta område.

Att även utländska e-handelsaktörer, som säljer direkt till svenska konsumenter, ska omfattas av ersättningsskyldigheten förbättrar konkurrensneutraliteten eftersom dessa i nuläget kan undvika avgiften, vilket TechSverige ställer sig positiv till. Det minskar snedvridningen mellan svenska och internationella återförsäljare. Det är dock av stor vikt att det finns en fungerande tillsyn och uppföljning att så också sker.

För TechSverige

Christina Ramm-Ericson
näringspolitisk chef

Frida Faxborn
näringspolitisk expert